

135 Roorda, *Spreekt. en Schrijft*. 160; 170-173. Over den oorsprong der geslachten: dezelfde, in *Versl. en Meded. K. Ak. afd. Lk. 3*, 178-179; en in zijn boek *Logische analyse der Taal*^s (1864) 99-103.

136 *Versl. en Meded.* a.v. 3, 154-159.

137 a.w. 3, 157. *Organisme of organisch*, zei Steinthal: „dies Wort hat seine Epoche ausgelebt”. — [Zie echter *N. Taalg.* 27, 264 over herleving.]

138 Men zie ten onzent verschillende werken van Schrijnen en Van Ginneken: o.a. *Handl. Vergel. Indog. Taalw.*² van den eerste, heel het algemeene deel, en bijzonder 109-130: Sociale Taalkunde; en van den laatste *De Oorzaken der Taalveranderingen* 3e dr. 1930, dat niet alleen in hfdst. 5 en 6, maar in zijn geheel voor de taalsociologie van belang is. Beiden geven veel literatuur aan. Dat de Katholieke taalwetenschap, waartegenover de armoede van ons, rechtzinnige Protestanten, zoo schrill afsteekt, ons inzonderheid dankbaar stemt telkenmale, dat zij een christelijke beschouwing, vervangend, bestrijdend, of aanvullend, plaatst tegenover eene, die met de openbaring geen rekening houdt, behoef ik nauwelijks te zeggen; dat wij echter, met de bescheidenheid, die ons past, ons daarbij niet altijd geheel voldaan gevoelen, wil en mag ik ook niet zwijgen. In meer dan een geval zien wij verwonderd, en teleurgesteld, onze Katholieke medechristenen blijmoedig medegaan met theorieën, die ons met onze geloofsovertuiging en onze Schrift-opvatting te eenenmale in strijd dunken. Daaronder in de eerste plaats zooveel met betrekking op den oorsprong der taal, en den zoogenaamden primitieven mensch. Zoo zeer zelfs als wij ons verheugen over het ontzaglijk omvangrijke, bewonderenswaardige werk van W. Schmidt met den kring van zijn tijdschrift *Anthropos*, en de uiterst belangrijke resultaten, die zijn met even objectieven zin als christelijken ernst gedane onderzoekingen over heel het complex der menschelijke talen heeft opgeleverd en nog belooft, — zoo zeer ook als ons zijn krachtig protest tegen Wundt's en anderer ironische minachting voor de „Wundertheorie” der geloovigen goed doet, wij worden niet bevredigd door het terugtrekken op een laatste schans: dat God den mensch de taal-potentie heeft geschonken, dat echter „die tatsächliche Sprachschöpfung dem Menschen selbst überlassen sei”, al is dit ook reeds de leer van Dante, Thomas Aquinas en enkele oude kerkvaders. W. Schmidt. *Die Sprachfamilien und Sprachenkreise der Erde* (1926) 21-23.

139 Osthoff en Paul bv. bij Van den Bosch, *Pleidooi* 44-45. Voor-